

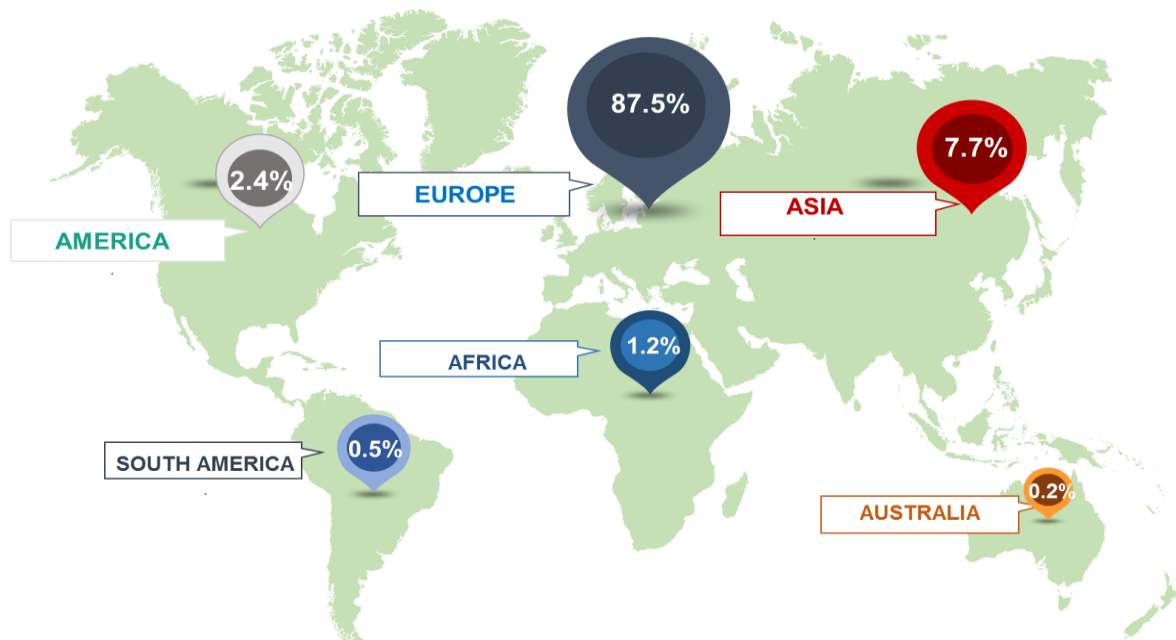
Kako izvoziti

Sve veći broj tvrtki u fazi rasta i razvoja poslovanja počinje razmišljati o plasmanu svojih proizvoda i usluga na strana tržišta unutar i izvan EU. Odluka nije nimalo laka i treba se temeljiti na dobroj pripremi i procjeni izvozne spremnosti za izlazak na strano tržište. Imate li proizvod/uslugu koja se može prodati ali i sposobnost, sredstva te odlučnost da konkurirate tvrtkama na globalnom tržištu.

Dobro osmišljeni plan za nastup na inozemnom tržištu uključuje sljedeće:

- Procjena izvoznog potencijala tvrtke
- Procjena vlastitog proizvoda/usluge - pozicioniranje
- Izrada izvoznog plana
- Analiza tržišta
- Kreiranje cijene proizvoda
- Definiranje marketing aktivnosti uzimajući u obzir kulturološke pojedinosti i razlike
- Definiranje kanala prodaje
- Izrada plana
- Pravne aspekte uključene u međunarodne transakcije.

Izvoz smanjuje ovisnost o domaćem tržištu i disperzira rizik, pa izvozna društva imaju veće šanse za dugoročni opstanak. Samo oko 15% poduzeća u Hrvatskoj izvozi, međutim, ta poduzeća zapošljavaju 52% zaposlenih u svim poduzećima, ostvaruju oko 66% prihoda od ukupnih prihoda od prodaje, te u razvoj ulažu čak oko 79% sredstava od ukupno ulaganih sredstava u razvoj. Rast takvih zdravih i naprednih poduzeća čini ukupnu hrvatsku ekonomiju snažnijom.

Izvor: prezentacija Međunarodno poslovanje, HGK, Osijek 2018.

Razlika između izvoza i isporuka dobara unutar EU

Trenutno prodaju proizvoda/usluga na inozemnim tržištima možemo podijeliti na:

1. Isporuka dobara unutar EU
2. Prodaja na tržištima trećih zemalja (zemlje koje nisu članice EU).

Ulaskom Hrvatske u EU ukinute su granice prema državama članicama EU, te u tom smislu u obavljanju prometa s drugim državama članicama nema izvoza i uvoza. Uvoz od dana pristupanja RH EU kao pojam postoji samo s trećim zemljama odnosno zemljama koje nisu države članice EU. Kod isporuka dobara u druge države članice EU pojam „izvoz“ zamjenjuje se pojmom „isporuke dobara unutar EU“. Kod stjecanja dobara iz drugih država članica EU pojam „uvoz“ zamjenjuje se pojmom „stjecanje dobara unutar EU“.

Problemi s kojima se susreću mali i srednji poduzetnici u izvozu

- složena “papirologija”
- pronalaženje pouzdanog partnera u inozemstvu
- nedovoljno znanje o vanjskim tržištima
- kvaliteta i standardi
- saznanja o stranim kanalima distribucije
- nedostatak znanja o carinskim i necarinskim preprekama
- jezična barijera
- prijevoz
- financiranje i naplata
- upravljanje tvrtkom

Donijeli ste odluku da želite isporučivati proizvode/usluge unutar EU, ali i izvoziti u treće zemlje. Što vam je sada činiti? Odakle početi?

Prvo morate pronaći partnera s kojima ćete započeti poslovnu suradnju. Kako i gdje pronaći potencijalne poslovne partnere? Preko Interneta, odlascima na sajmove, tijekom B2B razgovora ili u bazi HGK-a. Kada ste pronašli potencijalnog poslovnog partnera, neophodno ga je provjeriti, putem online dostupnih baza, putem izrade bonitetnog izvještaja, predstavništava HKG, EU institucija i inicijativa za internacionalizaciju europskih MSP. Kada ste provjerili partnera na sve moguće načine, uspostavili kontakt s njim i krećete u realizaciju poslovne suradnje. Također, neophodno je da se zaštitite putem ugovora, u kojem ćete definirati sve bitne stavke kao što je iznos i naplata, osiguranje pri izvozu/uvozu, definirati nadležni sud za rješavanje eventualnih sporova, uvjete prijevoza i INCOTERMS. Preporuka je svakako osigurati izvoz putem izdavanja činidbenih garancija i osiguranja naplata izvoznih poslova (HBOR – Hrvatska banka za obnovu i razvoj, <https://www.hbor.hr/tema/izvoz/>). Izvozni poslovi osiguravaju se od rizika neplaćanja, nemogućnosti izvršenja izvoznih ugovora te od privremeno netržišnih komercijalnih i političkih rizika kao što su:

1. Osiguranje rizika kojima su izloženi mali i srednji poduzetnici čiji ukupan godišnji izvozni promet ne premašuje 2 mil. eura;
2. Osiguranje pojedinačnih rizika s trajanjem razdoblja rizika od najmanje 181 dan do 2 godine;
3. Osiguranje svih rizika koji se zbog nedostatka odgovarajućeg izvožno – kreditnog osiguranja privremeno mogu smatrati netržišnim.

Institucije i službe koje pružaju pomoć poduzetnicima prilikom izvoza

Enterprise Europe Network (Europska poduzetnička mreža)

Trebate li informacije o EU zakonodavstvu, pomoć pri transferu tehnologije ili ste u potrazi za poslovnim partnerom te informacijama o mogućnostima financiranja, ovo je idealna polazna točka.

Mreža pruža potporu i savjet gospodarstvenicima diljem Europe te im pomaže maksimalno iskoristiti mogućnosti Europske Unije i jedinstvenog europskog tržišta. Usluge EEN Mreže specifično su kreirane za male i srednje poduzetnike (MSP) ali su dostupne i poslovnim institucijama, istraživačkim centrima te sveučilištima u cijeloj Europi. Europska poduzetnička mreža sastavljena je od gotovo 600 partnerskih organizacija i institucija (komore, agencije, instituti..), pruža odlične kontakte i poveznice u 54 zemlje i 92 konzorcija: EU28, Norveška, Island, zemlje kandidatkinje (Crna Gora, Srbija, Turska, Makedonija), Švicarska, treće zemlje (Armenija, Čile, Rusija), te povezuje preko 4.000 eksperata s područja poduzetništva, inovacija i transfera tehnologije s ciljem promidžbe konkurentnosti i inovacija na lokalnoj i europskoj razini pa i šire.

Osnovne su uloge i ciljevi Mreže poduzetnicima pružiti potporu pri stupanju na strana tržišta i to kroz sustavno informiranje, educiranje o svim aspektima EU djelatnosti, savjetovanje kako doći do izvora financiranja za vlastite projekte, pronalazak poslovnih partnera, pružanje pomoći pri komercijalizaciji inovacija i transferu tehnologija, sudjelovanju u velikim europskim istraživačkim projektima, itd.

Europska poduzetnička mreža Hrvatske (EEN) je projekt kojeg sufinancira Europska komisija iz programa – CIP za konkurentnost i inovacije. Hrvatska gospodarska komora je koordinator hrvatskog konzorcija, a ostali uključeni partneri su: Poslovno inovacijski centar Hrvatske BICRO, Hrvatski institut za tehnologiju HIT, Tehnološki park Varaždin, TERA TEHNOPOLIS iz Osijeka, Znanstveno tehnološki park - STePRi iz Rijeke i Ured za transfer tehnologije u Splitu – UTT.

Mreža okuplja 98 konzorcija u 50 zemalja Unije i šire, a konzorcije sačinjavaju gospodarske komore, razvojne agencije, tehnološki parkovi, instituti, sveučilišta i dr. Svi zajedno međusobno su vrlo dobro umreženi i povezani te poduzetnicima pružaju vrlo specifične usluge diljem navedenih zemalja.

Partnerske institucije imaju pristup širokom spektru informacija i kontakata te čitav koncept mreže funkcionira na principu „nema pogrešnih vrata“ ; na jednom mjestu poduzetnik dobiva sve potrebne informacije i znanja. Sve su usluge potpuno besplatne i dostupne u svakom trenutku.

Neke od usluga koje pruža Europska poduzetnička mreža:

- Pomoć pri uspostavi poslovnih veza s partnerima iz EU i šire
- Informacije o EU programima koji su otvoreni za Hrvatsku
- Pružanje savjetodavnih usluga o pravima intelektualnog vlasništva

- Organizacija edukativnih seminara, konferencija, radionica i info dana
- Organizacija međunarodnih poslovnih susreta
- Poticanje MSP-a na uključivanje u Okvirni program za istraživanje i razvoj
- Pomoć u pronalasku projektnih partnera. (Dostupno na: <https://www.hgk.hr/europska-poduzetnicka-mreza-hrvatske-eeen-najava>)

Hrvatska gospodarska komora HGK

Hrvatska gospodarska komora pruža pomoć pri izvozu u obliku:

- **Potpورا za nova tržišta** - HGK pronalazi za vas potencijalne inozemne poslovne partnere u okviru usluge Poduzetnik – izvoznik u okviru koje pružaju individualiziranu potporu za izlazak na nova tržišta i pronalaženje novih inozemnih partnera
- **Informacije o stranim tržištima** – informacije o stranim tržištima i analiza gospodarsko-političke situacije na inozemnim tržištima za koje ste zainteresirani te vam predlažu potencijalna tržišta za plasman vaših roba i usluga.
- **Informacija i potvrde za izvoz.**

Potvrde za izvoz:

○ **Potvrda o podrijetlu iz treće zemlje**

Potvrda se izdaje na obrascu potvrde o nepovlaštenom podrijetlu robe (Certificate of Origin). Potvrdu se izdaje na zahtjev izvoznika koji uz popunjeni obrazac treba za komorsku evidenciju priložiti inozemni dokument o podrijetlu koju je izdao nadležni organ zemlje podrijetla ili zemlje uvoza. (inozemni certifikat, izjava na računu, izjava proizvođača ili bilo koji drugi dokument koji dokazuje podrijetlo)

Roba koja se nalazi na originalnoj potvrdi o podrijetlu robe mora se točno prenijeti na novu potvrdu, s time da količina može biti ista ili manja, a ni u kojem slučaju veća. U slučaju da je količina koja se izvozi manja od one količine koja je navedena u originalnoj potvrdi dotične zemlje, Komora vodi evidenciju do iskorištenosti navedene količine.

○ **EU potvrda**

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju za hrvatske građane otvorilo se veliko europsko tržište, te mogućnost rada i zapošljavanja u skladu sa svojim kvalifikacijama, radnim iskustvom i interesima, pod jednakim uvjetima koje moraju ispunjavati državljani zemlje domaćina.

EU potvrdu za pravne osobe izdaje Hrvatska gospodarska komora na temelju [Pravilnika o izdavanju EU potvrde](#) (“Narodne novine”, broj 123/15)

○ **ATA karnet**

ATA karnet je jednostavan međunarodni carinski dokument koji se koristi za pojednostavljenje privremenog uvoza u stranu zemlju, **s rokom važenja od godine dana**

- omogućen je privremeni uvoz određenih kategorija robe u određeno carinsko područje bez popunjavanja nacionalnih carinskih isprava, plaćanja carine i PDV-a ili polaganja depozita
- Primjeri korištenja ATA karneta: pri izvozu/uvozu radne opreme za obavljanje neke usluge; dostave
- **Jedinstvena kontaktna točka za usluge**

Jedinstvena kontaktna točka djeluje temeljem Zakona o uslugama (NN 80/11), kojim je prenesena EU Direktiva o uslugama. To je pravni okvir koji na razini Hrvatske, odnosno Europske unije i cijelog Europskog gospodarskog prostora (EU+EFTA), uređuje okvir za pravo poslovnog nastana i slobodu pružanja usluga.

Svrha Jedinstvene kontaktne točke je pružiti poduzetnicima informacije o administrativnim uvjetima za obavljanje njihove djelatnosti.

Jedinstvena kontaktna točka pruža poslovne informacije za Hrvatsku. Ukoliko želite poslovne informacije o EU, svaka država članica EU ima barem jednu jedinstvenu kontaktnu točku a objedinjuje ih EUGO mreža jedinstvenih kontaktnih točaka kao prvo mjesto za nastup na EU tržište. Jedinstvena kontaktna točka je prva poveznica hrvatskim poduzetnicima i izvoznicima za lakše započinjanje poslovanja i prekogranični pristup europskom tržištu. (Više o Jedinstvenoj kontaktnoj točki možete saznati na www.psc.hr).

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova – Gospodarska diplomacija

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova pruža podršku svim hrvatskim izvoznicima na stranim tržištima. **Zahtjev za podrškom na stranom tržištu** možete podnijeti ispunjavanjem obrasca '[Zahtjev za podrškom izvozniku](#)' kojeg je potrebno poslati na e-mail gospodarska@mvep.hr. U roku od nekoliko dana primit ćete prijedlog realizacije Vašeg zahtjeva ili poziv na sastanak na kojemu ćemo ga zajednički detaljnije razmotriti. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova kroz mrežu od 77 [diplomatske misije i konzularna predstavništva RH u inozemstvu](#) pruža sljedeće usluge hrvatskim izvoznicima:

1. Davanje informacija o propisima i ostalim uvjetima poslovanja
2. Usmjeravanje na izvore informacija o financijskom poslovanju partera ili pružatelja pravnih usluga
3. Pomoć u organizaciji promotivnih događanja/sudjelovanja na sajmu
4. Pomoć pri organizaciji posjeta službenim institucijama
5. Pomoć u traženju poslovnih partera
6. Pomoć pri uspostavi poduzeća ili podružnice
7. Zalaganje za pravedan tretman kompanija kod službenih institucija
8. Pomoć pri rješavanju ostalih trgovinskih barijera.

Osim pružanja gore navedenih usluga, Ministarstvo podržava zajednicu hrvatskih izvoznika na sljedeće načine:

- Svakodnevno dostavljanje izvoznih prilika iz diplomatsko-konzularnih predstavništava RH putem poslovnih udruženja HGK, HIZ, HUP, HOK
- Suorganizacija posjeta Gospodarskog kluba stranih veleposlanstava u RH, hrvatskim institucijama i vodećim kompanijama
- Organiziranje ciljanih posjeta hrvatskih tvrtki u pratnji visokih dužnosnika
- Umrežavanje izvoznika u RH i u inozemstvu, po tržištu i pojedinim projektima
- Aktivno promicanje interesa hrvatskih gospodarstvenika pri institucijama Europske unije, u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji te u ostalim multilateralnim forumima. (Dostupno na: <https://izvoz.gov.hr/o-hrvatskom-izvozu/usluge-za-izvoznike-243/financijska-podrska/podrska-na-stranim-trzistima/120>)

Financiranje izvoza

Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR) ima posebnu liniju za financiranje izvoza i to za financiranje pripreme izvoza, kreditiranje kupaca te dobavljača.

Kredita za pripremu izvoza - moguće je financirati

- obrtna sredstva za pripremu proizvodnje,
- izvoz roba
- cjelokupni ciklus od pripreme izvoda do naplate izvoznik poslova.

Kredit kupcu – korisnik kredita je kupac u inozemstvu uz prihvatljivo osiguranje ili poslovna banka kupca u inozemstvu s kojom je izvoznik zaključio izvozni ugovor. Prednosti za izvoznika su sljedeće:

- Naplata izvoznog posla odmah po isporuci
- Isplata na račun izvoznika u valuti izvoznog ugovora
- Kredit otplaćuje banka/kupac u inozemstvu
- Povećanje likvidnosti izvoznika
- Izbjegavanje rizika naplate izvoznog posla

PDV identifikacijski broj

PDV identifikacijski broj je broj koji je preduvjet da bi hrvatske tvrtke mogle poslovati na zajedničkom tržištu, odnosno stjecati dobra te primati ili obavljati usluge unutar EU. Dodjeljuje ga Porezna uprava i razmjenjuje ga s drugim državama članicama preko VIES sustava. PDV identifikacijski broj sastoji se od OIB-a poslovnog subjekta kojemu se dodaje predznak HR.

PDV identifikacijski broj dodjeljuje se:

- tuzemnom poreznom obvezniku upisanom u registar obveznika PDV-a koji obavlja transakcije unutar Europske unije,
- tuzemnom poreznom obvezniku koji isporučuje dobra ili obavlja usluge bez prava na odbitak pretporeza i pravnoj osobi koja nije porezni obveznik, a obvezni su plaćati PDV na stjecanje dobara unutar Europske unije ili su se opredijelili za mogućnost da plaćaju

PDV na stjecanje neovisno o tome što nisu prešli prag stjecanja u iznosu od 77.000,00 kuna,

- svakom poreznom obvezniku koji stječe dobra unutar Europske unije u tuzemstvu za obavljanje gospodarske djelatnosti na području koje nije tuzemstvo,
- tuzemnom poreznom obvezniku kojem su usluge obavljene i koji je obavezan platiti PDV na primljenu uslugu,
- tuzemnom poreznom obvezniku koji obavlja usluge na području druge države članice za koje je primatelj usluge u drugoj državi članici obavezan platiti PDV,
- stranom poreznom obvezniku koji u tuzemstvu obavlja isporuke dobara i usluga s pravom na odbitak pretporeza,
- stranom poreznom obvezniku koji isporučuje dobra osobama koje nisu obveznici plaćanja PDV-a na stjecanje i prešao je prag isporuke u iznosu od 270.000,00 kuna ili je odustao od navedenog praga isporuke,
- stranom poreznom obvezniku koji isporučuju dobra koja podliježu trošarinama, osobama koje nisu porezni obveznici niti plaćaju PDV na stjecanje

Postupak dodjele PDV identifikacijskog broja:

Porezna uprava će tuzemnim poreznim obveznicima koji obavljaju transakcije s inozemnim poreznim obveznicima inicijalno dodijeliti PDV identifikacijski broj, dok će ostalim poreznim obveznicima PDV identifikacijski broj biti dodijeljen po podnesenom zahtjevu.

Porezna uprava će uskratiti dodjelu ili ukinuti već dodijeljeni PDV identifikacijski broj ako utvrdi da više ne postoje razlozi za registraciju za potrebe PDV-a ili ako porezni obveznik zloupotrebljava PDV identifikacijski broj.

VIES (VAT Information Exchange System) je sustav za elektronički prijenos informacija o valjanosti PDV identifikacijskih brojeva te o isporukama dobara i usluga na zajedničkom tržištu Europske unije.

Jedan od uvjeta da se isporuke u državi isporučitelja izuzimaju od oporezivanja PDV-om je da na računu mora biti iskazan valjani PDV identifikacijski broj poslovnog partnera iz druge države članice. Ukoliko isporučitelj ne može dokazati valjanost PDV identifikacijskog broja svog partnera morat će obračunati PDV.

PDV identifikacijski broj možete provjeriti putem Internet stranice Europske komisije http://ec.europa.eu/taxation_customs/vies. Iznimno, ako se provjera valjanosti PDV identifikacijskog broja ne može izvršiti preko Internet stranice Europske komisije, uslugu provjere pružit će Porezna uprava, Služba za međunarodnu razmjenu informacija putem elektroničke pošte na adresi provjera-valjanosti@porezna-uprava.hr.

EORI broj

EORI sustav (eng. Economic Operators Registration And Identification System) je sustav elektroničke registracije i identifikacije gospodarskih subjekata i drugih osoba koje u okviru

svojem poslovanja obavljaju djelatnosti obuhvaćene carinskim zakonodavstvom Europske unije.

EORI broj je identifikacijski broj za carinske svrhe i potreban je u slučaju poslovanja s trećim zemljama (zemlje koje nisu države članice EU). Njegova struktura za hrvatske pravne i fizičke osobe (i ostale osobe evidentirane u OIB registru) glasi: HR+OIB. EORI broj ne treba miješati s poreznim (VAT) brojem koji ima jednaku strukturu, ali se zahtjeva u slučaju poslovanja s državama članicama EU i za njegovu dodjelu je nadležna Porezna uprava.

Svi gospodarski subjekti (pravne i fizičke osobe, obrtnici, udruge itd.) koji imaju namjeru obavljati djelatnosti iz nadležnosti carinskog zakonodavstva Europske unije (uvoz, izvoz, provoz itd.) moraju imati dodijeljen EORI broj.

EORI broj se dodjeljuje temeljem podnesenog **Zahtjeva za dodjelu EORI broja**. Osim obrtnika koji uz zahtjev moraju priložiti presliku osobne iskaznice i izvoda iz obrtnog registra s MB obrta, ostale domaće osobe ne moraju prilagati identifikacijske isprave uz zahtjev. Zahtjev se podnosi mjesno nadležnom carinskom uredu prije započinjanja carinske aktivnosti u kojoj se zahtjeva EORI broj. Zahtjev se može podnijeti osobno ili poslati poštom (ne može e-mailom). S obzirom da sam postupak registracije može potrajati nekoliko dana, preporuča se da se Zahtjev za dodjelu EORI broja podnese nekoliko dana prije obavljanja prve carinske aktivnosti.

Valjanost svakog EORI broja može se provjeriti na web stranici Europske komisije: http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/eos/eori_validation.jsp?Lang=hr

INCOTERMS

INCOTERMS pariteti su službena pravila Međunarodne trgovinske Komore kojima se određuje koje sve troškove i rizike u vezi s dopremom robe snosi prodavač, a koje kupac. U svijetu se koriste već više od 60 godina, potrebni su za nesmetano odvijanje međunarodne trgovine, a po njima presuđuju i svi svjetski sudovi i druge institucije u slučaju spora među strankama. Uključivanje Incoterms klauzula (pariteta) u ugovore o kupoprodaji znatno smanjuje mogućnosti nesporazuma koji bi mogli dovesti do pravnih komplikacija pa je slijedom toga vrlo bitno i njihovo poznavanje.

INCOTERMS pariteti koji se primjenjuju za sve vrste transporta:

- **EXW** - franko tvornica, kupac preuzima robu i odgovornost u tvornici prodavatelja, prodavatelj ne snosi nikakve ostale troškove
- **FCA** - franko prijevoznik uz naznačeno mjesto, prodavatelj predaje izvozno ocarinjenu robu u ruke prijevoznika kojeg odabire kupac
- **CPT** - vozarina plaćena do uz naznačeno mjesto, prodavatelj plaća sve troškove prijevoza do naznačenog mjesta, a rizik prenosi predavanjem robe prvom prijevozniku
- **CIP** - vozarina i osiguranje plaćeni do naznačenog mjesta, prodavatelj snosi sve troškove, uključujući i osiguranje do naznačenog mjesta, a rizik prenosi predavanjem robe prijevozniku.
- **DAT** - isporučeno terminal, prodavatelj snosi trošak transporta do naznačenog terminala u luci ili mjestu odredišta, mora iskrcati robu te snosi trošak i rizik dok roba nije isporučena uključujući izvozne carinske formalnosti i tranzit kroz treću zemlju.

Kupac mora preuzeti robu, te snosi rizik i trošak nakon što je roba isporučena uključujući uvozne formalnosti, carinu, porez i ostale troškove nakon uvoza.

- **DAP** - isporučeno na mjestu uz navedeno mjesto, prodavatelj stavlja robu na raspolaganje kupcu na dolaznom prijevoznom sredstvu pripremljeno za iskrcaj, snosi trošak i rizik dok roba nije isporučena uključujući izvozne carinske formalnosti i tranzit kroz treću zemlju. Kupac mora preuzeti robu te snosi rizik i trošak nakon što je roba isporučena uključujući iskrcaj, uvozne formalnosti, carinu, porez i ostale troškove nakon uvoza.
- **DDP** - isporučeno ocarinjeno uz naznaku mjesta, prodavatelj snosi sve troškove transporta i sav rizik do dostave i carinjenja robe. (Više o INCOTERMS dostupno na: <https://iccwbo.org/resources-for-business/incoterms-rules/incoterms-rules-2010/>)

ISPORUKA DOBARA I SULUGA

Ulaskom RH u članstvo EU ukida se granica prema državama članicama EU, te u tom smislu u obavljanju prometa sa drugim državama članicama nema uvoza i izvoza. Izvoz i uvoz postoji samo sa trećim zemljama. Isporuke u druge države članice EU neće se smatrati izvozom već isporukom na zajedničko tržište EU. Hrvatski poduzetnici koji obavljaju isporuke na europskom tržištu biti će dodijeljen PDV identifikacijski broj.

Dokaz o izveznoj isporuci porezni obveznik dokazuje carinskom deklaracijom ili u slučaju elektroničkih deklaracija elektroničkom porukom IE599 iz ECS sustava.

Oporezivanje dobara

Sukladno Zakonu o PDV-u, isporukom dobara smatra se prijenos prava raspolaganja materijalnom imovinom. Materijalnom imovinom smatra se i isporuka električne energije, plina, grijanja, hlađenja i slično.

Prema Zakonu o PDV-u, obveza obračuna PDV-a i oporezivi događaj nastaju kada su dobra isporučena ili usluge obavljene. porezna osnovica je naknada koju čini sve ono što je isporučitelj primio ili treba primiti za te isporuke uključujući iznose subvencija koji su izravno povezani s cijenom isporučenih dobara ili usluga.

PDV-a su oslobođene (Zakon o PDV-u čl. 41. st.1 t.1)

- a) isporuke dobara koje prodavatelj ili osoba koja stječe dobro ili druga osoba za njihov račun otpremi ili preveze iz tuzemstva u drugu državu članicu drugom poreznom obvezniku ili pravnoj osobi koja nije porezni obveznik, a koji djeluju kao takvi u toj drugoj državi članici,
- b) isporuke novih prijevoznih sredstava koja prodavatelj, kupac ili druga osoba za njihov račun otpremi ili preveze iz tuzemstva u drugu državu članicu poreznom obvezniku ili pravnoj osobi koja nije porezni obveznik, čija stjecanja dobara unutar Europske unije nisu predmet oporezivanja PDV-om ili bilo kojoj drugoj osobi koja nije porezni obveznik,

c) isporuke dobara koja podliježu trošarinama koja prodavatelj, kupac ili druga osoba za njihov račun otpremi ili preveze iz tuzemstva u drugu državu članicu poreznom obvezniku ili pravnoj osobi koja nije porezni obveznik, čija stjecanja dobara unutar Europske unije, osim dobara koja podliježu trošarinama, nisu predmet oporezivanja PDV-om, ako su ta dobra otpremljena ili prevezena u skladu s propisima koji uređuju trošarine,

d) isporuke dobara koja se premještaju u drugu državu članicu, za koje bi postojalo pravo na oslobođenje prema točkama a), b) i c) ovoga stavka da su obavljene drugom poreznom obvezniku.

Uvjeti za oslobođenje isporuka PDV-a unutar EU

- 1.) dobra treba isporučiti prodavatelj / porezni obveznik ili osoba koja stječe dobro ili druga osoba za njihov račun
- 2.) dobra trebaju biti isporučena / prevezena iz tuzemstva u drugu zemlju članicu
- 3.) treba izdati račun

Oporezivanje usluga

Mjestom obavljanja usluga poreznom obvezniku koji djeluje kao takav smatra se mjesto sjedišta tog poreznog obveznika. Ako se te usluge obavljaju u stalnoj poslovnoj jedinici poreznog obveznika u mjestu koje je različito od mjesta sjedišta poreznog obveznika, mjestom obavljanja usluga smatra se sjedište stalne poslovne jedinice. Ako takvo sjedište ili stalna poslovna jedinica ne postoje, mjestom obavljanja usluga smatra se prebivalište ili uobičajeno boravište poreznog obveznika primatelja usluge. (usluge B2B)

Kod oporezivanja ino usluga primjenjuje se načelo zemlje primatelja usluge kada je riječ o prometu između dvaju poreznih obveznika bez obzira jesu li to porezni obveznici iz EU-a, trećih zemalja ili trećih područja. Obračun PDV-a provodi primatelje usluge

Mjestom obavljanja usluga osobi koja nije porezni obveznik smatra se mjesto u kojem porezni obveznik koji obavlja usluge ima sjedište. Ako te usluge obavlja stalna poslovna jedinica poreznog obveznika koja je u mjestu različitom od mjesta sjedišta poreznog obveznika, mjestom obavljanja usluga smatra se sjedište stalne poslovne jedinice. Ako takvo sjedište ili stalna poslovna jedinica ne postoje, mjestom obavljanja usluga smatra se prebivalište ili uobičajeno boravište poreznog obveznika koji obavlja usluge. (usluge B2C)

Izuzeca za oporezivanje usluga

Sukladno članku 24. Zakona o PDV-u mjestom obavljanja sljedećih usluga osobi koja nije porezni obveznik i koja ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište izvan Europske unije smatra se mjesto gdje taj primatelj usluga ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište:

- prijenos i ustupanje autorskih prava, patenata, licencija, zaštitnog znakovlja i sl.
- usluge oglašavanja
- usluge konzultanata, inženjera, odvjetnika
- računovođa, prevoditelja i druge slične usluge savjetovanja

- usluge obrade podataka
- ustupanje informacija, uključujući i informacije o poslovnim postupcima i iskustvu
- bankarske i financijske transakcije, transakcije osiguranja uključujući reosiguranje, uz izuzetak iznajmljivanja sefova,
- ustupanje osoblja
- iznajmljivanje pokretne materijalne imovine, osim svih prijevoznih sredstava
- suzdržavanje od obavljanja, u cijelosti ili djelomično, gospodarske djelatnosti ili prava navedenih u ovom stavku,
- omogućavanje pristupa do sustava za prirodni plin koji se nalazi na području Europske unije ili do bilo koje mreže koja je priključena na takav sustav, te do sustava za električnu energiju ili mreža za grijanje ili hlađenje i prijevoza ili prijenosa putem tih sustava ili mreža, te obavljanje drugih usluga koje su s time izravno povezane.

Porezna oslobođenja od PDV-a pri izvozu

Plaćanja PDV-a oslobođene su sljedeće transakcije:

1. isporuke dobara koja iz Republike Hrvatske otpremi ili preveze isporučitelj ili neka druga osoba za njegov račun izvan Europske unije,
2. isporuke dobara, osim isporuke goriva i dobara za opremanje i opskrbu bilo kojeg prijevoznog sredstva koje se koristi u privatne svrhe, koja iz Republike Hrvatske otpremi ili preveze izvan Europske unije sam kupac koji nema sjedište u Republici Hrvatskoj ili neka druga osoba za njegov račun,
3. isporuke dobara ovlaštenim tijelima koja ih izvoze iz Europske unije, u okviru njihovih humanitarnih, dobrotvornih ili obrazovnih djelatnosti koje obavljaju izvan Europske unije,
4. obavljene usluge, uključujući prijevozne i pripadajuće pomoćne usluge, osim usluga koje su oslobođene PDV-a u skladu s člankom 39. stavkom 1. i člankom 40. stavkom 1. Zakona o PDV-u, ako su one izravno povezane s izvozom ili uvozom dobara u smislu članka 28. stavaka 2. i 3. te članka 52. stavka 1. Zakona.

Primjeri poreznih oslobođenja pri izvozu (Baban, I., PDV – posebnosti poslovanja sa EU i trećim zemljama):

1. Hrvatski porezni obveznik izvozi robu iz RH bosanskom poreznom obvezniku. Navedena isporuka je oslobođena PDV-a sukladno čl. 45. st.1. t.1.
2. Hrvatski porezni obveznik kupuje dobra od drugog hrvatskog poreznog obveznika te se sa skladišta isporučitelja roba koja je izvozno ocarinjena isporučuje za Ukrajinu. Navedeno fakturiranje između hrvatskog poreznog obveznika isporučitelja i hrvatskog poreznog obveznika kupca je također oslobođeno PDV-a sukladno čl. 45.st.1. t.1.
3. Čl. 45. st. 1. t.2. - isporuke dobara, osim isporuke goriva i dobara za opremanje i opskrbu bilo kojeg prijevoznog sredstva koje se koristi u privatne svrhe, koja iz Republike Hrvatske otpremi ili preveze izvan Europske unije sam kupac koji nema sjedište u Republici Hrvatskoj ili neka druga osoba za njegov račun,
4. Hrvatski porezni obveznik prodaje dobra slovenskom poreznom obvezniku koji mu daje nalog da se dobra izvezu u BIH njegovom kupcu, bosanskom poreznom obvezniku. Navedena usluga je oslobođena PDV-a sukladno čl. 45. st.1. t.2. (isporuke dobara, osim isporuke goriva i dobara za opremanje i opskrbu bilo kojeg prijevoznog sredstva koje se koristi u privatne svrhe, koja iz Republike Hrvatske otpremi ili preveze izvan Europske unije sam kupac koji nema sjedište u Republici Hrvatskoj ili neka druga osoba za njegov račun)
5. Hrvatski porezni obveznik prodaje stroj u RH fizičkoj osobi iz BIH uz izdavanje računa i obrasca PDV-P. Ukoliko fizička osoba iz BIH ovjeri račun i obrazac PDV-P na carini te ga vrati hrvatskom poreznom obvezniku tada mu je on dužan iznos PDV-a na računu vratiti sukladno čl. 45. st.1. t.2.
6. Hrvatski porezni obveznik kupuje robu od njemačkog poreznog obveznika uz paritet EXW (franko tvornica) te je izvozi ukrajinskom poreznom obvezniku u Ukrajinu. Za navedenu isporuku hrvatski porezni obveznik se treba registrirati za potrebe PDV-a u Njemačkoj i obaviti izvozno carinjenje po njemačkim propisima
7. Hrvatski porezni obveznik kupuje robu od njemačkog poreznog obveznika uz paritet DDP (isporučeno izvozno ocarinjeno u neku destinaciju u trećim zemljama) i prodaje je ukrajinskom poreznom obvezniku u Ukrajinu Navedena transakcija je oslobođena PDV-a sukladno čl. 4. Zakona o PDV-u
8. Hrvatski porezni obveznik prodaje dobra humanitarnoj organizaciji koja će ih proslijediti u okviru svojih humanitarnih misija u Ukrajinu. Hrvatski porezni obveznik će obračunati PDV na izlaznom računu, dok će humanitarna organizacija ostvariti povrat PDV-a putem obrasca PDV-H

OSNOVNI POJMOVI

Tuzemstvo – Republika Hrvatska

Zajedničko tržište – Europska unija

Treća zemlja – bilo koja država izvan EU

Treće područje – područje EU, ali izuzeto iz odredbi zakona

Načelo zemlje porijekla ili “Business to customer” (B2C) načelo – oporezivanje prema sjedištu isporučitelja

Načelo zemlje odredišta ili “Business to business” (B2B) načelo – oporezivanje prema sjedištu primatelja

Promet u tuzemstvu – isporuke i stjecanja unutar RH

Stjecanje i isporuka dobara – nabava i isporuka dobara iz zemalja članica EU

Uvoz i izvoz – nabava i prodaja dobara iz trećih zemalja koje nisu u EU

PDV ID broj - dužni su ga imati oni poduzetnici koji nakon 1. srpnja 2013. obavljaju transakcije, stječu dobra ili obavljaju usluge na području EU

• PDV ID = HROIB

Izvori:

- Europska poduzetnička mreža: <http://www.een.hr/hr/o-europskoj-poduzetnickoj-mrezi>
- HBOR – Hrvatska banka za obnovu i razvoj: <https://www.hbor.hr/tema/izvoz/>
- Hrvatska obrtnička komora: http://infos.hok.hr/faq/c_porezi_i_carine/c3_pdv/koja_su_porezna_oslobodenja_od_pdv_a_pri_izvozu
- http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/eos/eori_validation.jsp?Lang=hr
- http://ec.europa.eu/taxation_customs/vies
- https://europa.eu/youreurope/business/sell-abroad/import-export/index_hr.htm
- INCOTERMS: <https://iccwbo.org/resources-for-business/incoterms-rules/incoterms-rules-2010/>
- Jedinstvena kontaktna točka: www.psc.hr
- PDV – posebnosti poslovanja sa EU i trećim zemljama (mr. Ivica Baban – ovlašteni porezni savjetnik): <http://finprojekt.hr/wp-content/uploads/2016/05/PDV-POSEBNOSTI-POSLOVANJA-SA-EU-I-TRE%C4%8CIM-ZEMLJAMA.pdf>
- Porez na dodanu vrijednost nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji (Ministarstvo poduzetništva i obrta): <https://www.mingo.hr/public/documents/92-vodic-pdv-lowreswebfinal.pdf>
- Porezna uprava Republike Hrvatske: <http://www.porezna-uprava.hr/PdviEu/Stranice/PDV.aspx>
- Središnji državni portal (Carinska uprava): <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/carinsko-zakonodavstvo/upute-3514/registracija-subjekata-eori/2486>
- Središnji državni portal (Izvozni portal): <https://izvoz.gov.hr/o-hrvatskom-izvozu/usluge-za-izvoznike-243/financijska-podrska/podrska-na-stranim-trzistima/120>
- Zakon o porezu na dodanu vrijednost: <https://www.zakon.hr/z/186/Zakon-o-porezu-na-dodanu-vrijednost>